



## Trump, toll og sjømat, mandag 8. juni 2026

I denne oppdateringen får du:

1. Status norske tollsatser og prosesser i USA samt status for andre lands avtale og prosesser med USA
2. Status for Midtøsten og endringer i sjømatmarkedene som følge av krigen og stenging av Hormuz-stredet
3. Analyser av årets fem første måneder for pelagiske arter, laks og ørret, skalldyr, konvensjonell fisk og hvitfisk med utgangspunkt i endrede markedsbetingelser, krig og geopolitisk uro
4. Andre tema det kan være nyttig å følge med på

### 1. Tollsatsler USA

Den 24. juli er det forventet at de nåværende Section 122-tollsatsene til USA vil fases ut som følge av manglende flertall i Kongressen for forlengelse. For Norges del gjelder fortsatt bekymringene som ble omtalt i [whitepaperet i uke 20](#), om at det kan oppstå stacking av tollsatser, eller at det blir satt nivåer som skaper en skjev konkurransesituasjon. Eksempelvis er konkurrenter som Færøyene, Grønland og Island ikke under etterforskning, noe som pt. indikerer at disse landene vil forholde seg til MFN-tollsatsler (nulltoll for de fleste produkter) fra 24. juli.<sup>[1],[2]</sup>

Resultatet av Section 301-etterforskningen som omhandler “Acts, Policies, and Practices of Various Economies Related to the Failure to Impose and Effectively Enforce a Prohibition on the Importation of Goods Produced with Forced Labor” ble publisert av *United States Trade Representative* (USTR) den 2. juni. Norge er innstilt med 12,5% toll med begrunnelsen “... have failed to impose a legal prohibition on the importation of goods produced wholly or in part with forced labor and to effectively enforce such a prohibition”. EU, Mexico, Canada, Pakistan, Indonesia og Ecuador er innstilt med 10% toll med begrunnelsen “... have failed to effectively enforce a forced labor import prohibition”.

Pt. foreligger det unntak for enkelte varegrupper samt produkter som faller inn under vareomfanget til USMCA (*The United States-Mexico-Canada Agreement*). For alle land unntatt Mexico og Canada er det ikke gitt unntak for sjømat. Tollsatsene er innstillinger og er ikke endelig vedtatt. Frem til 6. juli er det åpent for skriftlige kommentarer til innstillingene. Høringsrunden vil gjennomføres 7. juli. Anmodning om deltakelse og

skriftlig sammendrag av vitnemål til høringen må leveres innen 22. juni. Hovedmålet for USTR vil være å ha på plass tollsatser under Section 301 innen 24. juli.

Oppnås vedtak før 24. juli, vil 301-tollen komme i tillegg til Section 122-tollen, eksempelvis 12,5% + 10%. Iverksettes 301-tollen etter 24. juli, er det kun 301-tollen som gjelder. Forhandlinger om å fjerne eller redusere toll under Section 301 er allerede startet for enkelte land. Fellestrekket med disse landene, eksempelvis EU, India og Chile, er at de alle allerede har, eller er i forhandlinger om, *Agreements on Reciprocal Trade* (ART) med USA. Slik situasjonen er nå, fremstår det som et fortrinn å ha en avtale i bunn i dialogen med USA.

Norge er også under etterforskning i forbindelse med "Section 301 Investigations Relating to Structural Excess Capacity and Production in Manufacturing Sectors". Etterforskningen omfatter i tillegg blant andre Kina og EU. Resultatet fra etterforskningen forventes innen få dager.

Skulle Norge bli innstilt med toll som følge av "Excess capacity"-etterforskningen, vil tollene komme i tillegg til eventuelle andre tollsatser, inkludert Section 301-tollen på 12,5%. Samme regel vil gjelde for de øvrige 15 landene som etterforskes for "Excess capacity". Land som er innstilt på 12,5%, og som ikke er del av etterforskningen for "Excess capacity", blant andre UK og Chile, vil imidlertid ikke tollbelastes med hjemmel i Section 301 utover 12,5%.

USTR mottok 12. mai anmodning om å åpne Section 301-etterforskning rettet spesifikt mot sjømatsektoren. Brevet er undertegnet av en tverrpolitisk gruppe på 20 kongressmedlemmer ledet av representantene fra Louisiana med nær tilknytning til amerikansk rekeindustri. Norge er navngitt blant landene som er omfattet. I tillegg nevnes blant andre Chile, Canada, Island og flere asiatiske produsentland av sjømat.<sup>[3], [4]</sup> USTR har ikke offisielt kommentert anmodningen, noe som må ses i sammenheng med allerede pågående etterforskninger under Section 301, og hvilke utfall disse etterforskningene vil få.

Den 27. mai kunngjorde USTR at USMCA-avtalen skal revideres. Forhandlingene gjennomføres bilateralt mellom USA og Mexico, noe som kan gi ulike handelsvilkår for Mexico og Canada. Ulike handelsvilkår kan omfatte endring av unntakene som til nå har vært gjeldende for varer innenfor avtalens omfang, samt innstramning av opprinnelses- og listereglene i den hensikt å fremme økt prosessering av varer i USA. Det er ikke mulig å si noe om resultatet på nåværende tidspunkt. Forhandlingene er strukturert i tre runder, med siste runde som starter 20. juli i Mexico City.<sup>[5]</sup> Skulle revisjonen av USMCA ende med opphør av avtalen, gjelder en oppsigelsestid på seks år.

EU har på sin side tatt et steg mot å formalisere avtalen med USA. Rådet og Parlamentet ble 20. mai enige om lovgivningen som skal iverksette tariffene fra Joint Statement, og EU ventes med dette å få 15 prosent fra 24. juli uten stacking.<sup>[6]</sup>

Trumps statsbesøk i Kina 13. til 15. mai resulterte i noen handelspolitiske forpliktelser. Det ble opprettet et U.S.-China Board of Trade for handel med «non-sensitive goods», Kina re-registrerte amerikanske kjøtteksportanlegg, og det varsles tosifrede milliardkjøp av amerikanske landbruksvarer årlig.<sup>[7]</sup>

(Dokumentet fortsetter etter kilde-henvisningen med rapporter fra Midtøsten og fra våre analytikere)

<sup>[1]</sup> USTR, etterforskning om strukturell overkapasitet, mars 2026: <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/march/ustr-initiates-section-301-investigations-relating-structural-excess-capacity-and-production>

<sup>[2]</sup> USTR, etterforskning om tvangsarbeid, mars 2026: <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/march/ustr-initiates-60-section-301-investigations-relating-failures-take-action-forced-labor>

<sup>[3]</sup> Higgins, pressemelding 12. mai 2026: <https://clayhiggins.house.gov/2026/05/12/higgins-leads-effort-to-initiate-investigation-into-foreign-seafood-importers-engaging-in-harmful-trade-practices/>

<sup>[4]</sup> Kongressbrev til USTR, 11. mai 2026: <https://clayhiggins.house.gov/wp-content/uploads/2026/05/FINAL-Congressional-Letter-to-USTR-requesting-a-broad-Section-301-investigation-into-unfair-trade-in-seafood-05-11-2026.pdf>

<sup>[5]</sup> USTR, pressemelding om bilaterale forhandlingsrunder under USMCA Joint Review, 27. mai 2026: <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/may/united-states-and-mexico-announce-series-bilateral-negotiating-rounds-related-first-joint-review>

<sup>[6]</sup> Consilium, pressemelding 20. mai 2026: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/05/20/eu-us-trade-council-and-parliament-strike-a-deal-to-implement-the-tariff-elements-of-the-joint-statement/>

<sup>[7]</sup> USTR, pressemelding om statsbesøket i Kina, 18. mai 2026: <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/may/president-trumps-state-visit-china-delivers-historic-deals-and-greater-market-access-american>

## 2. Status Midtøsten fra vår utsending Johnny Håberg

Eksport av laks og ørret til Midtøsten – hittil i år 2026 (inkl. mai)

Land	Verdi 2026 (000 NOK)	Endring verdi	Volum 2026 (tonn)	Endring volum
Totalt Midtøsten	1 307 542	-21%	11 883	-21%
Israel	571 018	-15%	4 372	-12%
UAE	304 402	-25%	3 276	-27%
Saudi Arabia	298 656	-24%	2 990	-22%
Kuwait	40 269	-18%	300	-29%
Qatar	36 634	-37%	393	-34%
Libanon	23 718	-41%	234	-34%
Jordan	16 524	-5%	143	-8%
Bahrain	11 577	-44%	125	-44%
Oman	4 743	-16%	49	-17%

Etter en sterk start på året i januar har eksporten til Midtøsten hatt en tydelig tilbakegang de fire påfølgende månedene. Krigen har medført svært høye fraktkostnader både for fersk og fryst laks til regionen, og det innebærer også en betydelig risiko å eksportere til flere av disse landene. I tillegg har etterspørselen falt, blant annet på grunn av en kraftig nedgang i turismen til regionen og generelle utfordringer i markedene knyttet til krigen.

Samlet sett for årets fem første måneder er både volumet og verdien ned 21 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Vi har foreløpig ikke oppdaterte data som viser i hvilken grad noe av dette fallet er erstattet av økt eksport fra andre leverandørland, men tall for mars kan tyde på at Skottland har økt sin markedsandel noe, sannsynligvis på grunn av lavere logistikkostnader fra UK til noen av landene.

Mens flyreisene begynte å ta seg opp igjen etter april, sakk etterspørselen etter hotellopphold. Internasjonalt eksponerte markeder som De forente arabiske emirater ble hardest rammet, mens Saudi-Arabia viste motstandskraft på grunn av innenlandsk og religiøs etterspørsel. Normaliseringen forventes å være gradvis, drevet mer av tillit enn av tilknytningsmuligheter.

Som følge av krigen i Midtøsten har flere av Sjømatrådet sine markedsaktiviteter i en periode vært satt på vent. De siste ukene har situasjonen på bakken vært roligere, og vi mottar signaler om at situasjonen er i ferd med å normaliseres. Dette gir grunnlag for gradvis oppstart av markedsarbeidet vårt i regionen.

### **3. Årets fem første måneder fra våre analytikere**

#### **3.1 Laks og ørret – analyse fra vår analytiker Paul Aandahl**

Den norske lakseeksporten øker svakt i verdi (+3%) i mai, til tross for styrket norsk krone, toll og økte fraktkostnader. Den ferske hele laksen økte i pris med 6% mot mai i fjor. Omregnet i EUR var prisøkningen 14 % og i USD 18 %. Volumveksten for fersk hel laks var 4 %, mens volumet av alle produkter, omregnet til rund vekt, ble redusert med 1 % til 130 000 tonn. Etterspørselen etter norsk laks holder seg med andre ord godt i en krevende tid.

Foredlingsgraden av norsk laks fortsetter å falle grunnet mindre tilgjengelig produksjonsfisk, toll og økt usikkerhet mhp fremtidig markedsadgang til USA og svekket US dollar. Andelen fersk hel laks var i mai 73,9 %, opp 3,4 pp fra samme måned i fjor.

#### ***USA-utvikling for laks og ørret***

Det er en vridning i den norske eksporten bort fra USA. I mai var andelen, målt i rund vekt, 6 %. Det er ned 1,9 pp fra mai i fjor. Totalt sett er eksporten av laks, målt i volum rund vekt, ned 25 % i mai og 29 % hittil i år. I tillegg til endret markedsadgang og økte logistikkostnader påvirkes eksporten av den globale konkurransen. Samtidig som Norge har redusert tilførselen til USA, har andre nasjoner økt.

Chile (+9%), Canada (+38%), Færøyene (+36%) og foredlingsnasjonen Polen (+93%), hadde alle stor vekst i laksevolumet til USA i første kvartal. Gitt forventning om tilnærmet flat utvikling i produksjonen av laks globalt resten av året, forventer jeg at den positive volumutviklingen inn til USA vil snu. Importen av atlantisk laks til USA, målt i rund vekt, var i mars 1% lavere sammenlignet med mars i fjor. Vi har statistikk for Chilensk eksport i april. Den viste en nedgang til USA totalt på 5%. Chile økte samtidig eksporten til markeder som Kina, Israel, Japan og Mexico.

#### ***Midtøsten og laks***

Når det gjelder status for Midtøsten i mai, ser vi en tilbakegang til regionen som helhet på 30 %. Andelen av eksporten, målt i rund vekt, har gått ned 1 pp til 2,3 %. Israel, som er det største markedet, gikk tilbake med 37 %. Vi har ikke like oppdatert statistikk fra konkurrerende nasjoner som vi har for Norge, men både Chile og Færøyene har hatt stor vekst i år til Israel, noe som kan forklare nedgangen fra Norge.

Forente Arabiske Emirater og Saudi Arabia hadde en nedgang i volum på henholdsvis 28 og 21 % i mai. Her mangler vi også oppdatert statistikk fra andre nasjoner, men i mars måned var det en økning fra Storbritannia til Forente Arabiske Emirater på 171% (+ 68 t rundvekt (rv)) og til Saudi Arabia 983 % (+ 48 t rv). Dreiningen mot mer laks fra Storbritannia antas å være forårsaket av kapasitetsendringer i flyfrakten. Fisken som er registrert i Storbritannias eksportstatistikk kan være fisk fra Norge i transitt.

### **3.2 Skalldyr – status fra vår analytiker Josefine Vora**

#### ***Global tilførsel av kaldtvannsreker***

De globale fangstene av kaldtvannsreker falt i 2025, særlig som følge av en betydelig nedgang i Barentshavet. Lavere fangster har redusert lagerbeholdningene og bidratt til økt konkurranse om tilgjengelig råstoff, noe som gir et stramt tilbudsbilde inn i 2026.

Reduserte landinger i 2025 har gitt lavere eksportvolumer fra Norge og Island, mens Canada har styrket sin posisjon. Så langt vrir Canada volumer vekk fra Kina og til Europa grunnet toll. Samtidig skjer det et tydelig skifte i produktmiksen, hvor produksjon og eksport dreies fra kokte og pillede reker til frysede reker til konsum. Dette drives særlig av sterk etterspørsel i Kina, som absorberer en stor andel av globalt volum og bidrar til økt prispress.

#### ***Utvikling i den norske eksporten av reke***

Den norske eksporten hittil i år preges av lavere volum og høyere priser. Eksportvolumet er redusert med 34 prosent frem til mai, mens eksportverdien er ned 10 prosent målt i norske kroner.

Det er tydelige forskjeller mellom produktene. Eksporten av frysede, pillede reker er ned 48 prosent i volum og frysede, kokte skallreker er redusert med 54 prosent, mens frysede rå reker har økt med 26 prosent. Veksten til Kina er på 48 prosent i volum, noe som illustrerer at en økende andel av råstoffet går til direkte konsum i Asia.

Denne utviklingen innebærer at råstoff trekkes bort fra tradisjonell bearbeiding i Norge og Europa, og over til markeder med høyere betalingsvilje i Asia.

#### ***USA-utvikling for norsk kongekrabbe og snøkrabbe***

Eksporten av norsk krabbe til USA har hatt en svak utvikling så langt i år. For levende kongekrabbe er volumene kraftig redusert, både for levende (- 62%) og fryst (- 66%), samtidig som prisene har økt som følge av lav tilgjengelighet. Utviklingen reflekterer et mer avventende marked, økt konkurranse fra Alaska og importert sørlig kongekrabbe fra Chile, samt substitusjon mot andre produkter som hummer.

For snøkrabbe er bildet motsatt, med økt eksportvolum totalt på 12 prosent, men lavere verdi (- 14%) som følge av prisfall. Eksportprisen er redusert med 24 prosent i norske kroner, og utviklingen er særlig tydelig til hovedmarkedet USA, hvor volumene er stabile, men verdien er ned 22 prosent hittil i år.

Prisfallet skyldes blant annet toll på norsk snøkrabbe, styrket norsk krone, svakere etterspørsel og økt konkurranse fra Canada. Etter en forsinket start på kanadisk sesong har økte volumer fra april lagt ytterligere press på prisene, særlig i mindre størrelser. Canada har nå stor konkurransemessig fordel med nulltoll og kort transporttid til markedet som innebærer mindre risiko for amerikanske kjøpere.

### **Markedssituasjonen i Asia (inkl. Kina)**

Etter sanksjonene mot russisk krabbe i USA og EU har Asia blitt hovedmarked for russisk krabbe, med Kina som viktigste destinasjon. Samtidig eksporteres en økende andel som levende produkt.

Russland dominerer tilbudssiden på kongekrabbe, mens Canada har en sterk posisjon på snøkrabbe og eksporterer hoveddelen til USA. Norge er en relativt liten aktør og påvirkes direkte av endringer i handel, toll og globale varestrømmer.

Markedet i Asia preges av høye volumer og sterk priskonkurransen, noe som gjør det krevende for norsk krabbe å hevde seg. Samtidig fremstår USA-markedet mer avventende i 2026, blant annet som følge av usikkerhet knyttet til toll, valuta og etterspørsel.

### **3.3 Hvitfisk og konvensjonelle produkter – analyse fra vår analytiker Eivind Hestvik Brækkan**

Utviklingen for hvitfisk og konvensjonelle produkter i år preges av volumfall og høy prisvekst for en rekke produkter. Hovedårsaken er lav råstofftilgang pga. nedgang i kvoter (torsk) og dårlige fiske (sei). Hyse skiller seg ut med både økt kvote og økte priser.

USAs importforbud mot all russisk sjømat fra 2026 (før 2026 kun for enkelte arter, som torsk) har løftet etterspørselen etter norsk hyse, spesielt fryst hel hyse i asiatiske bearbeidingsmarkeder som re-eksporterer fryst hysefilet til USA. Hittil i år har eksportvolumet for fryst hyse til Kina økt 200 prosent til 5 900 tonn, og 1 000 prosent (!) til Indonesia til 4 600 tonn, mens volumet til Storbritannia er mer enn halvert til 2 200 tonn. Vi eksporterer også noe fryst hel hyse direkte til USA, her er imidlertid volumet ned 20 prosent til 700 tonn hittil i år.

USA-markedet er også viktig for fersk hel kveite fra Norge. For fersk hel oppdrettskveite har volumet til USA økt over 50 prosent hittil i år, mens prisen har falt 15 prosent. Årsaken til prisfallet er sannsynligvis en kombinasjon av noe økte volum fra Canada i Q1, som er største kveiteeksportør til USA, samt toll på import fra Norge. Norge er en langt mindre aktør enn Canada, og med Canadas nulltoll er det norske kveiteeksportører som sitter igjen med tollkostnaden i form av lavere eksportpriser.

Norge eksporterer lite av annen hvitfisk direkte til det amerikanske markedet. Mesteparten av det amerikanske konsumet av norsk hvitfisk er importert via bearbeidingsmarkeder i Asia, med Kina i spissen. Dette innebærer at eventuelle endringer i USAs tollsatser på import fra Kina, Indonesia, Vietnam og Thailand vil påvirke disse landenes etterspørsel etter fryst hel norsk torsk og hyse.

Krigen i Midtøsten har i svært liten grad påvirket etterspørsel og vareflyt for hvitfisk og konvensjonelle produkter. Svært lite volum går til Midtøsten, og det er lite flyfrakt av disse

produktene. Økte transportkostnader og redusert kjøpekraft grunnet høyere inflasjon kan imidlertid påvirke etterspørselen framover

Et stort spenningsmoment i umiddelbar framtid er kvoteråd for 2027, som forventes å komme i løpet av juni for både sei, torsk og hyse. Hvis kvoteråd for enkelte arter er betydelig høyere eller lavere enn årets kvoter kan dette påvirke prisene relativt kjapt, spesielt for frysede produkter.

### **3.4 Pelagisk – analyse fra vår Key account manager Jan Eirik Johnsen**

#### ***Makrell***

Den dominerende faktoren for makrelleksporten og utviklingen i markedene er den vedvarende stramme tilførselen av makrell, og utsiktene til ytterligere fall i tilgjengelig volum. De viktigste markedene preges av en firedelt skvis: prisnivåer langt over historiske nivåer, lavere tilførsel enn etterspørselen tilsier, konsumenter som i økende grad avviser prisøkningene, samt en valutautvikling som ytterligere forsterker prispresset.

Asia har over mange år vært den klart viktigste destinasjonen for norsk makrell, med Japan og Sør-Korea som de dominerende markedene, og godt over 50 prosent av eksporten i 2025. Det siste året har japanske yen svekket seg med 15,5 prosent og koreanske won med 18,3 prosent mot norske kroner.

I Sør-Korea har myndighetene tatt grep for å dempe prisveksten, blant annet gjennom midlertidige tollfrie kvoter, subsidierte rabatter og kupongordninger med opptil 20 prosent rabatt i butikk. Dette ser ut til å avhjelpe situasjonen, og så langt i år er Sør-Korea det klart største eksportmarkedet.

I Japan har prisene økt kraftig, men den fulle priseffekten er fortsatt ikke tatt ut mot konsument. Dette skaper betydelige bekymringer i verdikjeden, og «saba-crisis» har etablert seg som et begrep i japanske medier.

Valutautviklingen påvirker handelen og har bidratt til en tydelig dreining fra Asia til Europa. I 2024 gikk 67 prosent av makrellen fra Norge til Asia, i 2025 var andelen 63,5 prosent, mens den så langt i 2026 er rundt 50 prosent. Både Europa og USA øker tilsvarende sine andeler.

#### ***USA***

Selv om den norske kronen har styrket seg mot dollaren og tollsatsen økte fra 0 til 15 prosent i 2025, har det amerikanske markedet for norsk makrell utviklet seg positivt. Dette er en trend vi har sett over flere år, og som fortsetter inn i 2026. USA er et av få markeder som etterspør stor makrell over 600 gram, og med økt andel av slike størrelser, kombinert med mindre dramatisk prisvekst i de største størrelsene, øker USA sin andel av norsk eksport. Det pekes også på at etterspørselen blant asiatiske konsumenter i USA er sterk, og at makrell til

tross for prisøkningen har styrket sin posisjon som følge av at konkurrerende produkter har økt enda mer i pris.

## **Europa**

Med en mer positiv valutautvikling enn i andre regioner har Europa styrket sin posisjon som destinasjon for norsk makrell. Spesielt markeder som Romania, Polen, Tyrkia og Ukraina tar økte andeler. Så langt i år har eksporten til Romania økt med 101 prosent, Polen med 47 prosent og Tyrkia med 17 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Vi ser også en positiv utvikling over tid i Ukraina og Bulgaria.

## **Prismotstand**

Fra media vet vi at førstehåndsprisene på makrell mot slutten av 2025 var rundt og i enkelte tilfeller over 50 kroner per kilo. Så langt har ikke eksportprisene reflektert dette nivået, og prisene har falt fra toppen i desember. Dette understøtter signalene fra markedene om betydelig motstand mot dagens prisnivåer. Selv med en anslått reduksjon i kvoten på rundt 40 prosent for høsten 2026 sammenlignet med høsten 2025, er det usikkert i hvilken grad dette vil kunne tas ut i høyere priser. Signalene så langt tyder på begrenset oppside. Resultatene fra sommertoktet og kvoterådet fra ICES i slutten av september eller begynnelsen av oktober er derfor hendelser det knyttes betydelige forventninger og bekymringer til, både i næringen og i markedene.

## **Sild**

Utviklingen for sild så langt i år har vært motsatt av makrell, med en kraftig økning i både volum og verdi. Økningen i kvoten for NVG-sild på 33 prosent sammenlignet med 2025, kombinert med et svært godt vinterfiske, har gitt en solid start på året for sildeeksporten. For de fem første månedene har volumet økt med 42 prosent og verdien med 29 prosent. Gjennomsnittsprisene er opp 9 prosent, men det er betydelige forskjeller mellom produktene. For fryst hel NVG-sild er prisen ned 10 prosent mot samme periode i fjor, mens fryst filet av NVG-sild er opp 6 prosent. Disse to produktene utgjør samlet 66 prosent av eksportvolumet så langt i år.

## **Hel fryst versus filet**

Med økte landinger ser vi at andelen fryst hel sild øker sammenlignet med fryst filet. Så langt i år er eksporten av disse hovedkategoriene tilnærmet lik, mens for samme periode i 2025 var fordelingen nærmere 60/40 i favør filet, og i 2024 dominerte filet klart med 70/30. I mai ser vi at filet igjen øker sin andel, og med utviklingen i prisene på fiskemel og -olje forventes insentivene for filetproduksjon å styrkes.

Egypt dominerer eksporten av hel fryst sild med 46 prosent så langt i år, etterfulgt av Nigeria og Spania. At disse landene rangerer høyt indikerer en relativt stor andel mindre sild i fangstene, ettersom Nigeria er svært prisfølsomt og Spania i stor grad benytter silda til tunfiskoppdrett.

Når det gjelder filetmarkedene, dominerer Polen og Litauen med 57 prosent av eksporten. Begge er sentrale bearbeidingsmarkeder for norsk sild, selv om Polen også er det nest viktigste konsummarkedet etter Tyskland. Tyskland er fortsatt det største markedet for norsk sild, men direkteeksporten har falt de første fem månedene. Samtidig viser konsumdata at markedet fortsatt er under press, med fallende konsum og økte priser. Selv om euroen har hatt en mer stabil utvikling mot norske kroner enn mange asiatiske valutaer, er etterspørselen svekket.

## **Japan**

En interessant utvikling er økende interesse for norsk sild i Japan. Som følge av mangel på makrell og høye priser, vurderer importører og produsenter sild som et alternativ eller supplement. Eksporten til Japan i årets fire første måneder oversteg totaleksporten for hele 2025. 7-Eleven har allerede lansert et ferdigprodukt basert på norsk sild, og flere aktører har enten produkter i markedet eller under utvikling.

Det er generelt positivitet knyttet til sild, og anbefalingen om en økning i kvoten for nordsjøsild på 38 prosent for neste år bidrar til dette. Samtidig skapte gytefelttoktet på NVG-sild bekymring i næringen, med de svakeste observasjonene på 30 år. Hva dette vil bety for kvotetilrådingene vil først bli klart mot slutten av september eller begynnelsen av oktober.

Nordsjøsildesesongen er så vidt i gang, og det er for tidlig å si hvordan fisket vil utvikle seg, herunder fordelingen mellom konsum og fiskemel og -olje. Det som er klart er at prisene på fiskemel og -olje er høye og stigende, blant annet som følge av reduserte ansjoskvoter i Peru og effekter av El Niño på fiskeriene.

## **4. Hva bør man ellers følge med på?**

### **Bærekraftsregelverk**

- 27. September trer EU-direktivet EmpCo i kraft. Empowering Consumers Directive (Directive (EU) 2024/825, skal gjøre det enklere for konsumenter å forstå hva som ligger i miljø- og bærekraftspåstander. Dette er en skjerping av reglene for markedsføring og kommunikasjon rundt bærekraft i EU og vil kreve tydelig dokumentasjon bak alle utsagn. Direktivet er rettet mot forbrukerkommunikasjon, men kan få indirekte effekt i verdikjede dersom sisteledd markedsfører produkter med bærekraftspåstander som krever dokumentasjon. Ved usikkerhet rundt innretning og behov for vurdering av egen kommunikasjon, ta kontakt med Mats Wiik på [mw@seafood.no](mailto:mw@seafood.no) eller Jon Hallvard Oddstøl [jo@seafood.no](mailto:jo@seafood.no).  
Link til direktiv: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj/eng>